

-2 Roguery, knavery. -3 A plea, pretext, guise, semblance (often used in this sense to denote an उत्प्रेक्षा); असुरक्षाहि बहुच्छलाः श्रियः Ki. 2. 39; परिखावलयच्छलेन या न परेषां ग्रहणस्य गोचरा N. 2. 95; प्रत्यर्थं पूजामुपदाच्छलेन R. 7. 30; 6. 54; 16. 28; Bk. 1. 1; Amaru. 15; Mā. 9.1. -4 Intention. -5 Wickedness. -6 A family. -7 Design, device. -8 Fiction, circumvention. -9 Deceitful disputation, perverting the sense of words; विधर्मः परधर्मश्च आभास उपमा छलः । अधर्मशाखाः पञ्चैमा धर्मज्ञोऽधर्मवत् त्यजेत् Bhāg. 7. 15. 12. -10 Difficult subject; ब्रह्म हि प्रचुरच्छलम् Mb. 12. 328. 6.

छलक a. Delusive, cheating.

छलयति Den. P. To outwit, deceive, cheat; बलिं छलयते Git. 1; शैवाललोलांश्छलयन्ति मीनान् R. 16.61; Bg. 10. 36; Amaru. 41.

छलिकम् A kind of drama or dancing, a song consisting of four parts and recited with gesticulation; छलिकं दुःप्रयोज्यमुदाहरन्ति M. 2.

छलनम्, -ना [छल् गिन्च् भावे ल्युट्] 1 Deceiving, cheating, outwitting; अथोपपत्तिं छलनापरोऽपराम् Śi. 1. 69. -2 Fraud, trick.

छलित a. Cheated, deceived &c. -तम् Deceiving, cheating.

छलिन m. A cheat, swindler, rogue.

छलिः, -ह्री f. [छद्-क्लिप् तां लाति ला-क गौरा° ङीष्] 1 Bark, rind. -2 A spreading creeper. -3 Offspring, progeny, posterity; छली वीरुधि सन्ताने बल्कले कुसुमान्तरे Medinī.

छविः f. [छपति असारं छिनत्ति तमो वा छो-वि किञ्च वा ङीप्; cf. Un. 4. 56] 1 Hue, colour of the skin, complexion; हिमकरोदयपाण्डुमुखच्छविः R. 9. 38; छविः पाण्डुरा Ś. 3. 10; Me. 33; U. 6. 27. -2 Colour in general. -3 Beauty, splendour, brilliance; छविकरं मुखचूर्णमृतुश्रियः R. 9. 45. -4 Light, lustre. -5 Skin, hide; लोहिताद्रीकृतच्छविः Mb. 12. 149. 7.

छविह्लाकरः N. of a historian of Kashmir; येऽप्यशोकदयः पञ्च श्रीछविह्लाकरोऽब्रवीत् Rāj. T. 1. 19.

छप् 1 U. (छपति-न्ते) To hurt, injure, kill.

छाग a. (-गी f.) Relating to a goat or she-goat; Y. 1. 258. -गः (-गी f.) 1 A goat; ब्राह्मणश्छागतो यथा (वञ्चितः) H. 4. 53; Ms. 3. 269; छागे वा मन्त्रवर्णात् Ms. 6. 8. 31. -2 The sign Aries of the zodiac. -3 A horse whose movements have been cut off: यच्छिन्नगमनोऽश्वः स छागः । छिदेर्गमेश्च छागशब्दः प्रसिद्धः । ŚB. on MS. 6. 8. 36. -गम् 1 The milk of a she-goat. -2 An oblation. -Comp. -भोजिन m. a wolf. -मुखः an epithet of Kārtikeya. -रयः, -वाहनः an epithet of Agni, the god of fire.

छागणः A fire of dried cowdung.

छागल a. (-ली f.) Coming from or relating to a goat. -लः A goat.

छागिका A she-goat.

छात a. 1 Cut, divided. -2 Feeble, thin, emaciated (p. p. of छे q. v.). स्वच्छन्दोच्छलदच्छकच्छकुहरच्छातेतराम्बुच्छटा K. P. 1. 4.

छात्रः [छत्रं गुरोर्वैगुण्यावरणं शीलमस्य Sk.; छत्रा° ण] A pupil, disciple. -त्रम् A kind of honey. -Comp. -गण्डः an indifferent poetical scholar, knowing only the beginnings of stanzas. -दर्शनम् fresh butter prepared from milk one day old. -व्यसकः a roguish or dull-witted pupil.

छात्रकम् Honey in the comb or hive.

छादम् [छद्-अच्] A thatch, roof.

छादनम् [छद्-ल्युट्] 1 A cover, screen (fig. also); विनिर्मितं छादनमज्ञतायाः Bh. 2. 7. -2 Concealing. -3 A leaf. -4 Clothing. -5 Darkening. -नी Hide, skin.

छादित a. See छत्र.

छाधिक a. [छानना चरति व्यवहरति ठक्] Fraudulent. -कः A rogue; Ms. 4. 105.

छान्दस a. (-सी f.) [छन्दः अधीते वेत्ति वा पक्षे अण्] 1 Vedic, peculiar to the Vedas; as छान्दसः प्रयोगः. -2 Studying or familiar with the Vedas. -3 Metrical. -सः 1 A Brāhmaṇa versed in the Vedas. -2 The Vedas; मन्ये त्वां विषये वाचां स्नातमन्यत्र छान्दसात् Bhāg.

छान्दसीय a. Metrical, familiar with metres.

छान्दोमिक a. Belonging to the छन्दोमस् (as a day or सूक्त).

छाया [छो-ण Un. 4. 109] 1 Shade, shadow (changed at the end of Tat. comp. into छायम् when बाहुल्य or thickness of shade is meant; e. g. इक्षुच्छायनिषादिन्यः R. 4. 20; so 7. 4; 12. 50; Mu. 4. 21); छायामधः सानुगतं निषेव्य Ku. 1. 5; 6. 46; अनुभवति हि मूर्ध्ना पादपस्तीत्रमुष्णं शमयति परितापं छाया संश्रितानाम् Ś. 5. 7; R. 1. 75; 2. 6; 3. 70; Me. 67. -2 A reflected image, a reflection; छाया न मूर्च्छति मलोपहतप्रसादे शुद्धे तु दर्पणतले सुलभाक्काशा Ś. 7. 32. -3 Resemblance, likeness; क्षित्यादीनामिहार्थानां छाया न कतमापि हि Bhāg. 7. 15. 59. -4 A shadowy fancy, hallucination; असता छाययोकाय सदाभासाय ते नमः Bhāg. 8. 3. 14. -5 Blending of colours. -6 Lustre, light; अष्टश्च स्वरयोगो मे छाया चापगता मम Rām. 2. 69. 20. छायामण्डलद्वयेण R. 4. 5; रत्नच्छायाव्यतिकरः Me. 15, 35. -7 Colour; Mā. 6. 5. -8 Colour of the face, complexion; केवलं लावण्यमयी छाया त्वां न मुञ्चति Ś. 3; मेघैरन्तरितः प्रिये तव मुखच्छायानुकारी शशी S. D.; Pt. 5. 88. -9 Beauty क्षामच्छायं भवनम् Me. 80, 104. -10 Protection. -11 A row, line. -12 Darkness; (metaphorically) Avidyā; छायातपौ यत्र न गृह्यपक्षौ Bhāg. 8. 5. 27. -13 A bribe. -14 N. of Durgā. -15 The